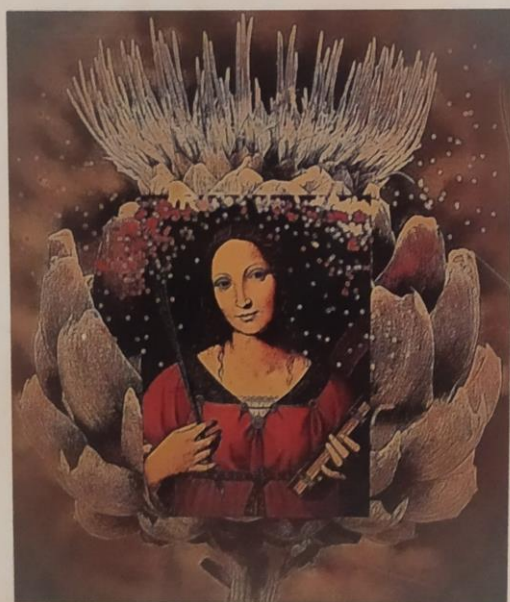

Gyárfás Ágnes

ALEXANDRIAI SZENT KATALIN

4074 soros eredeti verses magyar legenda-regény
1000-ből és 1200-ból

*DR. KOVÁCS SÁNDOR**„Pannónia virágskertjében”**DR. GYÁRFÁS ÁGNES**ALEXANDRIAI SZENT KATALIN**4074 soros eredeti verses magyar legenda-regény**1000-ból és 1200-ból*

című könyvének recenziója

A mai nap dr. Gyárfás Ágnes magyar bölcsélet-kutató, a Miskolci Bölcsész Egyesület elnök asszonyának köszöntése apropóján jöttünk össze e helyen, hogy ismertessük, illetve méltassuk az általa írt és az érdeklődő, illetve értő közönség számára idén közreadott legújabb művét, mely „Alexandriai Szent Katalin” főcímmel a közelmúltban jelent meg Miskolcon.

A majdnem negyedfélszáz oldalnyi terjedelmű könyv kiadója a Miskolci Bölcsész Egyesület, kivitelezője pedig a PASSZER 2000 Kft. nyomdaüzeme. Maga a mű az Emberi Erőforrások Minisztériumának támogatásával készült, szerkesztője és a képanyag válogatója s gondozója Tibold Szabina, munkatársai pedig Takács Tamás és Kalas Dóra voltak. A tetszetős, igényes, színes borításban megjelent – képekkel, fotókkal és rajzokkal illusztrált, valamint tájékoztató térképekkel is ellátott – szép kiállítású kötet címlapját *Bernardino Luigi* festménye alapján Tibold Szabina tervezte, illetve alkotta meg. A trichotom felépítésű – a bevezető gondolatok után három fő fejezetre tagolódó – mű, egy ismeretekben gazdag életút betetőzésének eredményeképpen, a mártíromságot szenvedett Szent Katalin életútjának, a róla szóló legenda-regénynek, a vele kapcsolatos rodoszi emlékhelyeknek, úgyszintén az alexandriai filozófiának és a magyar meseirodalomnak, valamint számos mezopotámiai pecséthenger, ékírásos tábla, illetve szoborfelirat olvasatának ismeretében készült.

A könyv első lapjain kerülnek felsorolásra a Szerző legközelebbi munkatársai, illetve

legkedvesebb tanítványai, közöttük említhető Benedek Attila, Beofsics György, Fister Mária Magdolna, Gagyai Bíró Katalin, Hampó József, Kovács Sándor, Krizsai Mónika, Kuki Gabriella, Paray Adrienn, Pitlu János, Rónai Lászlóné, Rostás László, Rózsa Istvánné, Szathmáry Király Hanna, Tóth Mónika és Tóth Sándor.

A kötet oldalain kép- és szövegfejtés, továbbá illusztráció céljából bemutatásra kerülnek a párizsi Louvre, a Notre-Dame-de-Montmorillon-templom és a kijevei Nemzeti Szépművészeti Múzeum témához kapcsolódó festményei, freskói és emléktárgyai, valamint a Szerző kutató társakkal együtt feltérképezett fontosabb rodoszi régészeti emlékek is.

Az egyetemi segédkönyvként is használható mű kidolgozása – hasonlóképpen a Szerző korábbi műveihez – igen színvonalas és kellőképp részletező. A könyv felépítése szerkezete arányos, lényegre törő és logikus. Stílusa ismét csak könnyed, ezáltal a mű egésze igen olvasmányos. A Szerző külön megemlíthető érdeme az összehasonlító elemzés, a tények és összefüggések sokoldalú, elemző feltárása.

A mű első, bevezető gondolatokat közlő része – személyes gyermekkori emlékeket is felidézve – elkalauzolja az Olvasót a kereszténység eredetének forrásvidékéhez, beavat a könyv keletkezéstörténetébe és annak rejtelseibe, valamint feltárja a mű megírásának körülményeit, majd mindezek után meghív – a

Szerző szavait idézve – „*egy szép hosszú sétára a magyar turáni ősi világba*”.

A kötetet kiegészíti a mű végén található igen színvonalas irodalom repertórium, valamint a rendkívül gazdag szöveget, amelyekre a műben rendre hivatkozik a Szerző. Végül pedig egy bilingvis zárórész – jelesül egy Összefoglalás, illetve egy Summary –, továbbá egy képjegyzék, mindezen felül pedig a Szerző életútjának rövid – Eszenyi Miklós méltató sorai általi – bemutatása zárja a könyvet.

A Szerző a téma szempontjából releváns hazai és nemzetközi szakirodalomra – egyebek mellett az alkotás színvonalát emelő, mára már részben elfeledett középkori kódexekre – támaszkodik jelen művében is, több tudományterület jeles művelőitől idézve. Ezek sorában említhető – a teljesség igénye nélkül – a klasszikusok közül: *Plato Athenaeus, Maro Publius Vergilius, St. Aurelius Augustinus, Origenes Alexandrinus, St. Sophronius Eusebius Hieronymus, St. Anselmus Cantuarensis, Hypparchos Rhodiensis, Christian Vulpius,* valamint *Valetinus Hungaricus*; a modernek közül: *William Shakespeare, Geoffrey Chaucer, Etienne Delaruelle, Georges Duby, Seaton Lloyd, Joseph Valentinelli, Robert Bouval és Graham Hancock*; a hazaiak sorából *Andrássy Péter, Balázs György, Bartha József, Bod Péter, Brassai Sámuel, Csomor Lajos, Dér Katalin, Farkas József György, Galgóczy Károly, Horváth István, Imre Sándor, Kerényi Károly, Klaniczay Gábor, Kristó Gyula, Marjalaki Kiss Lajos, Némethy Lajos, Pető Imre, Szabados György, Toldy Ferenc, Vekerdi László és Zolnai László*; valamint az alapításának 30. évfordulóját nemrégén ünneplő Miskolci

Bölcsész Egyesület Nagy Lajos Király Magánegyetemének egykori vagy jelenlegi oktatói részéről: *Bakay Kornél, Bakk István, Medvigy Mihály és Rostás László*.

A mű elején szereplő Prológus időkapukat nyit meg és több mint száz oldalon keresztül mutatja be a magyar királykisasszonyok védőszentje, Szent Katalin immár 800 éves legendáját. Ez a könyv végén kiegészült egy szöszedettel, mely a textusban szereplő régi

szavakat megmagyarázza. E szavak nem szerepelnek sem a hazai, sem a nemzetközi szótárakban, ekképpen valódi novumként szolgálnak.

A Szerző ezután röviden megismerteti az Olvasóval a Katalin-legenda különféle forrásait, az alexandriai műveltségen nevelkedett Szent Katalin Alexandriához, illetve a születése és mártírhalála helyéül szolgáló Rodoszhoz fűződő kapcsolatát, az alexandriai könyvtárat és filozófiát, valamint sorra veszi a legenda Szent Erzsébettel összefüggő analógiáit.

Ezt követően kerül sor a legenda-regény eredetijének Szerző általi bemutatására, illetve szakavatott interpretálására. Ennek részeként ismerkedhetünk meg a „*lángolóan szép szemű*” Katalin születésével, életével, szenvedés- és boldogságtörténetével. A könyv oldalain szembesülünk Katalin első és második látomásával, jegyességének előképeivel, továbbá a bölcsekkel való disputáival, majd a tizenkét napos tömlöcbe vettetésével, valamint Katalin és égi jegyese szerelmével, végül pedig a halálával és megdicsőülésével. A mű két női sorsot tár elénk: Faustina boldogtalan szerelmét és Katalin boldog szerelmét. Ez utóbbi a Katalin-legenda legfényesebb fejezete, mondhatnók csúcspontja: az égi szerelem földi megjelenítése. A műben mellékesemények és mitológiai részletek teszik izgalmassá a történet fonalát. A mű utolsó részében a Katalin-legendához kapcsolódó tanulmányok szerepelnek, melyek rámutatnak a legenda és az ősi mezopotámiai mitikus képzetek, valamint a magyar népi hagyományok összefüggésrendszerére. Ennek keretében a Szerző fontos megállapításokat tesz a mezopotámiai mitológia központi alakja, Enlil isten születéséről, a régi magyar népi imádságok látomásélményéről, Szent Katalin látomásáról, a látomás lélektanáról, a Katalinról szóló népmesei epizódokról, az ősi tudást őrző Katalin-kerékről, a kereszténység liturgikus hagyományairól, a Halotti Beszéd és a magyar népmesék kereszténységéről, stb. Ezek kapcsán a Szerző megemlíthető érdeme a latens mozzanatok, vonatkozások és összefüggések sokoldalú, elemző feltárása, a pecséthengerek, kövésetek, elefántcsont karcolatok és

kalcedonkövek tanúságát idézve meg. E tanulmányok megalkotását nagyban elősegítette a Szerző – tizenhárom társsal együtt – megtett utazása Rodosz szigetére, melynek során sikerült bejárnia, feltérképeznie és az utókor számára fotókon megörökítenie a Katalin-legenda szigeten található a legfontosabb emlékeit, illetve emlékhelyeit.

Hölgyeim és Uraim!

Hosszasan elemezhetném még e tekintélyes terjedelmű mű bölcséleti és etikai tanítását és üzenetét, tovább sorolhatnám érényeit, de az időkeretek miatt *tô sophô exarcês* – a bölcsnek ennyi is elég. Helyette inkább két apró hibával kapcsolatos észrevételt tennék: az egyik az „*Avoni Hattyú*” nevének (Shakespeare, 261. oldal), a másik pedig a *Pater Christianitatis Occidentalis* örökbecsű önéletrajzi műve címének (Confesiones, 243. oldal) véletlen elírása. Észrevételem mindazonáltal semmit sem von le a mű valódi értékéből.

Hölgyeim és Uraim!

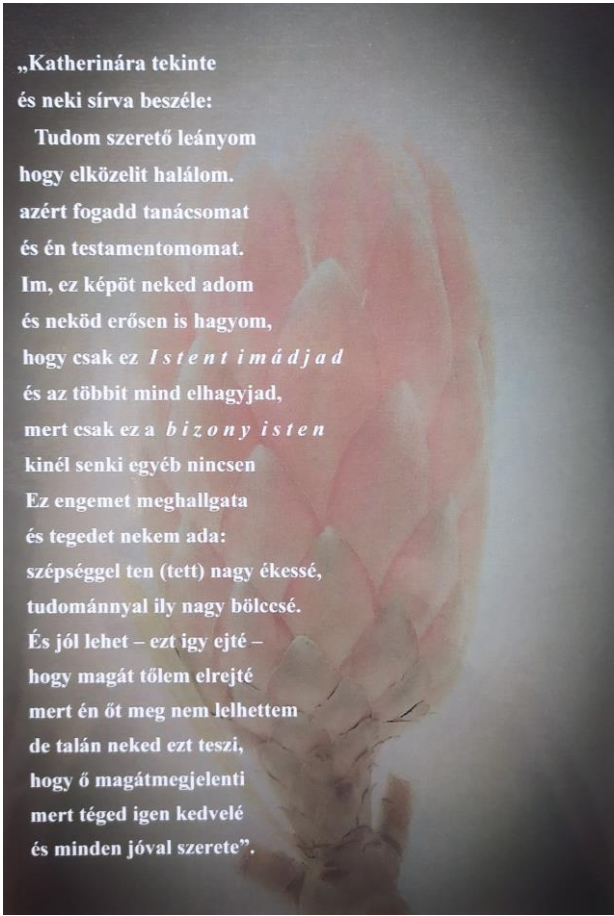
Záró gondolatként utalni szeretnék arra, hogy a Szerző legújabb könyvének olvasása során ismét bizonyosságot szerezhünk arról, hogy milyen pátosz és erő sugárzik Gyárfás Ágnes műveiből, aki a magyar sors-küldetést vállaló lobogó hittel, lázas kutatószenvédéllyel, a magyarság melletti rendíthetetlen kiállással és meg nem alkuvó elkötelezettséggel alkotja műveit. Hónapra pontosan, húsz évvel ezelőtt a „*Pastorale / Analecta*” elnevezéssel közreadott verseskötetemben élete és munkássága, valamint debórai elszánású hite előtti tisztelgéskeppen Hozzá írtam a „*Debóra himnusza*” című versemet (*Analecta op. 2. Nr. 14. (Basilia)*), melynek sorai ma még aktuálisabbak, mint valaha:

*Mert hited volt s bujtott a láz,
sors-küldetés: a szent erő –
Mert dacos, nagy elszánás voltál
váltig... s hiába gyöngye nő –*

*Mert ajkadon Szózat égett,
s nem hamvadt hatalmi szóra –
Mert mertél lobogó láng lenni –
dicsőség Neked, Debóra!*

Hölgyeim és Uraim!

Köszöntsük a Szerzőt, gratulálván az eddig munkásságát megkoronázó legújabb művéhez és kiváló teljesítményéhez.

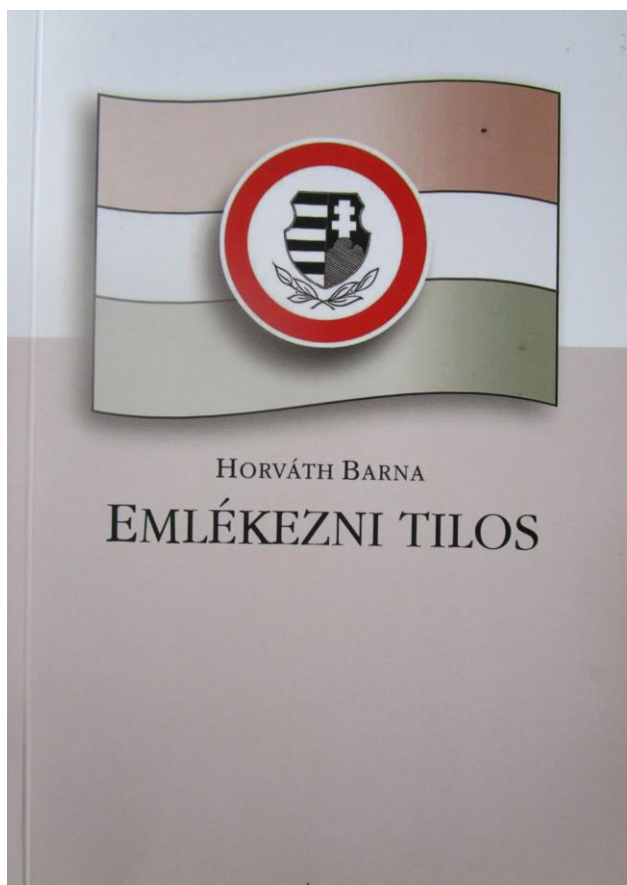

„Katherinára tekinté
és neki sírva beszéle:
Tudom szerető leányom
hogy elközelít halálom.
azért fogadd tanácsomat
és én testamentomomat.
Im, ez képöt neked adom
és neköd erősen is hagyom,
hogy csak ez *Istent imádjad*
és az többit mind elhagyjad,
mert csak ez a *bizony isten*
kinél senki egyéb ninesen
Ez engemet meghallgata
és tegedet nekem ada:
szépséggel ten (tett) nagy ékessé,
tudománnyal ily nagy bölcsésé.
És jól lehet – ezt így ejté –
hogy magát tőlem elrejté
mert én őt meg nem lelhettem
de talán neked ezt teszi,
hogy ő magátmegjelenti
mert téged igen kedvelé
és minden jóval szerete”.

Horváth Barna

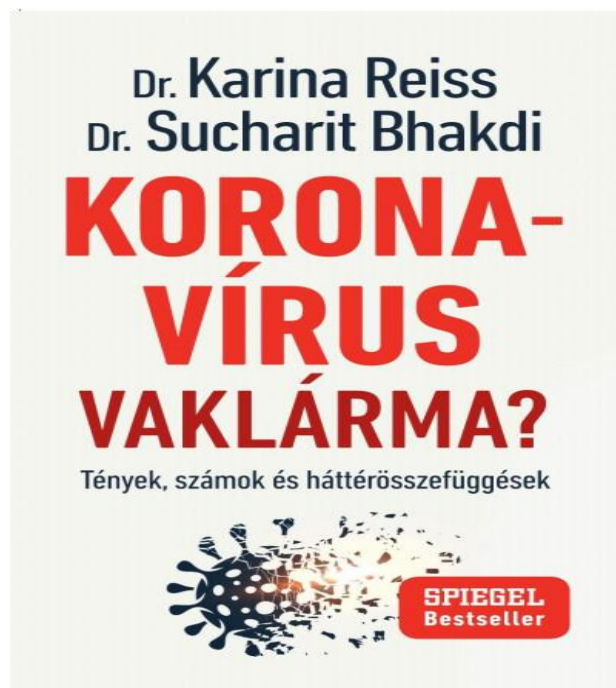
Lapzárta után kaptuk meg.

Horváth Barna:
EMLÉKEZNI TILOS

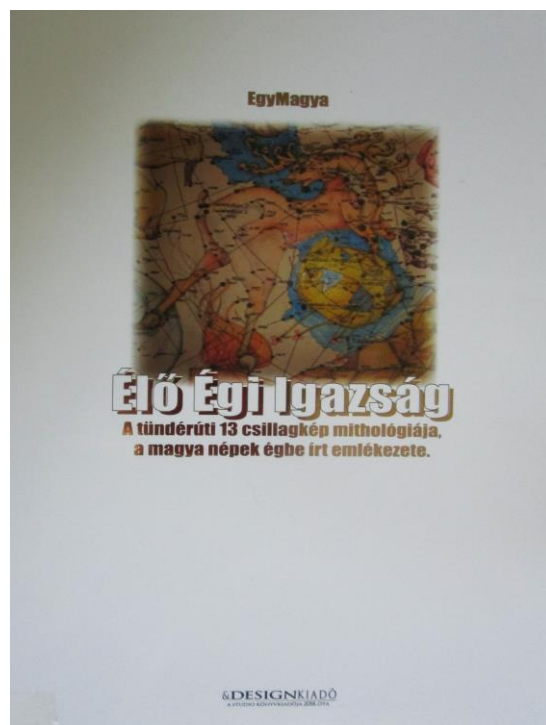

*Részletes ismertetés a következő
számban*

*A SZERKESZTŐSÉG AJÁNLATA,
MINT PERSPEKTÍVA*

EgyMagya
Élő Égi Igazság

*A tündérüti 13 csillagkép mitológiája, a
magyar népek égbe írt emlékezete.*

Aki túlélte a COVIDot

(Záhonyi András
könyvajánlója)

Kiváló kollégánk, Mandics György író, matematikus és íráskutató ott járt a mennyország kapujában! Aztán visszafordult – hisz még nem fejezte be a rováskrónikák kutatását, meghökkentő eredményeinek közzétételét.

Eljutott a Chám (Kám), a Chus (Kus) és a csikek (csikok) hivatkozásokhoz, melyek megtalálása (pl. Thomsen műveiben) a magyarországi könyvtárakban szinte lehetetlen. Szerencsére csak „szinte” – ugyanis Mandics kitartása, remek oknyomozása révén lelepleződtek az egykor Szovjetunióban végzett vagy oda rendszeresen kutatóutakra járó akadémiai kutatók mesterkedései. (Lásd a régészek, történészek, nyelvészek 'adatszűrőseit', könyvtári trükközéseit a finnugrizmus védelmében).

Adjunk hálát a Jóistennek, hogy segített legyőzni ezt az alattomos betegséget!

Izgalommal várjuk a következő Mandics-könyv, a **HÉTFOLYÓ, HÉTCSILLAG A ROVÁSKRÓNKA LEGŐSIBB RÉTEGE** megjelenését!

Rováskutatásai közben – csak úgy, kikapcsolódásként – megírta

halálközeli élményeit, látomásait is, melyekről az aradi Irodalmi Jelen Kiadónak köszönhetően máris mindnyájan olvashatunk. A szerző így vall 2020-as élményeiről:

„Betegségem története, azaz majdnem kerek harminc napig tartó kálváriám a Covid-kórházakban – először a kistarcsai nagy Covid-kórházban, majd a Szent László járványkórházban – 2020. november 20-ától december 20-áig tartott.

E könyvet 2020. december 21-étől 2021. február 20-áig írtam Budapesten, Mátyásföldön. A szöveg nem helyszíni riport, hiszen nem volt nálam sem magnó, sem jegyzetfüzet, nem jegyeztem fel dátumokat, neveket is csak alig, mivel az idő egy részét – majdnem a felét – egyfajta félálomban éltem meg. Így rögzült minden emlékem, valóság és álom határán.”

